

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Algemene Directie Instellingen en Bevolking
Rijksregister
Dienst Klantenbeheer

Aan het College van Burgemeester en Schepenen

Ter informatie:

- Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs;
- Aan de Dames en Heren Voorzitters van de kieskring- en de collegehoofdbureaus;
- Aan de informaticafirma's.

Uw contactpersoon

Stefan Van de Venster

T

02 518 20 74

Uw referentie

Bijlagen

3

E-mail

stefan.vandevenster@rrn.fgov.be

F

02 518 25 74

Onze referentie

3545115

Brussel

05 -02- 2019

Rijksregister. - Gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de federale Kamer en de Parlementen van de gewesten en de gemeenschappen op 26 mei 2019. - BESTELLING VAN DE KIEZERSLIJSTEN.

Mevrouwen,

Mijne heren,

U vindt hierna de onderrichtingen voor het opmaken van de kiezerslijsten door het Rijksregister voor de gelijktijdige verkiezingen voor het Europees Parlement, de federale Kamer en de Parlementen van de gewesten en de gemeenschappen op 26 mei 2019.

De bestelbon, waarvan model als bijlage 1, moet **vóór donderdag 28 februari 2019** op de dienst Klantenbeheer van het Rijksregister toekomen in één exemplaar: per post, via fax - 02/518.25.74, of een gescande versie via e-mail - externe.betekkingen@rrn.fgov.be

Eventuele wijzigingen in het stratenbestand moeten eveneens vóór die datum worden meegedeeld.

De dienst Klantenbeheer van het Rijksregister stuurt binnen vijf dagen na ontvangst van de bestelbon een ontvangstmelding.

Gelieve deze dienst te contacteren mocht u de ontvangstmelding niet toegestuurd krijgen (tel. : 02/518.21.74 – fax : 02/518.25.74 – e-mail: externe.betekkingen@rrn.fgov.be).

Overzicht van de bijlagen:

Bijlage 1: bestelbon kiezerslijsten.

Bijlage 2: verklaring van de gebruikte afkortingen voor de nationaliteit van de vreemde onderdanen uit de Europese Unie.

Bijlage 3: nota inzake het bekomen van kiezerslijsten in toepassing van de artikelen 7 en 8 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 518 26 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be

A. De kiezerslijst voor de verkiezing van het Europees Parlement.

Deze kiezerslijst geldt voor alle verkiezingen, dit wil zeggen de verkiezingen voor het Europees Parlement, de federale Kamer, en de regionale Parlementen.

De kiezerslijst wordt opgemaakt op **1 maart 2019** (= eerste dag van de tweede maand vóór de stemming).

1. Op de kiezerslijst worden opgenomen:

- de Belgen ingeschreven in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente op 1 maart 2019, die op de datum van de verkiezingen de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben en die op de datum van de verkiezingen niet uit hun stemrecht ontzet zijn krachtens de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek nemen deel aan alle verkiezingen.
- alle Belgen die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters die bijgehouden worden in de Belgische consulaire beroepsposten in het buitenland en die voldoen aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden en die ervoor gekozen hebben persoonlijk of per volmacht in een Belgische gemeente te stemmen:
  - de Belgen die ingeschreven zijn in een Staat die geen lidstaat is van de Europese Unie nemen deel aan de verkiezingen voor de Kamer en het Europees Parlement;
  - de Belgen die ingeschreven zijn in een lidstaat van de Europese Unie nemen deel aan de verkiezing van de Kamer; zij kunnen eveneens deelnemen aan de verkiezing voor het Europees Parlement indien zij hierom hebben gevraagd bij de consulaire beroepspost.
- de vreemde onderdanen van de Europese Unie, die uiterlijk op 28 februari 2019 uitdrukkelijk de wil geuit hebben aan de stemming deel te nemen volgens de Belgische kieswetgeving en die, behoudens wat de nationaliteit betreft, voldoen aan de andere voorwaarden inzake stemrecht die voor de Belgen vereist zijn en die als kiezer werden erkend door het College van Burgemeester en Schepenen. Zij nemen enkel deel aan de verkiezing voor het Europees Parlement.

Wie één van de 27 vreemde nationaliteiten van de Europese Unie bezit, maar daarnaast ook de Belgische wordt beschouwd als Belg en neemt dus deel aan alle Belgische verkiezingen.

De extracties zullen door het Rijksregister uitgevoerd worden in het weekend van 23-24 maart 2019. Het is absoluut noodzakelijk dat de gegevens betreffende de inwoners van uw gemeente bijgewerkt zijn ten laatste op zaterdag 23 maart 2019, om 13u00.

De kiezerslijsten op papier, alsmede de eventuele etiketten, moeten worden afgehaald op de diensten van het Rijksregister te Brussel. De afhaling kan gebeuren vanaf maandag 25 maart 2019, om 9u00.

Voor de andere verwerkingen worden de bestanden op de FTP-omgeving van het Rijksregister geplaatst.

OPMERKING:

Het is van het grootste belang dat de adresveranderingen die worden ingediend in de dagen en weken voor het afsluiten van de kiezerslijsten correct worden afgehandeld en geregistreerd in het Rijksregister.

Gelet op het feit dat een aantal gemeenten de wijzigingen van hoofdverblijfplaats niet binnen de reglementaire termijn kunnen realiseren en sinds juli 2010 de datum van inschrijving in de nieuwe hoofdverblijfplaats, in principe, de datum van verklaring van adreswijziging door de burger is bij positieve woonstcontrole, worden in de periode van 24 maart 2019 tot 26 mei 2019 geen wijzigingen in de hoofdverblijfplaats van een burger doorgevoerd met een datum vóór 2 maart 2019.

Dit betekent concreet dat elke wijziging van hoofdverblijfplaats in de periode van 24 maart 2019 tot 26 mei 2019 in de registers moet verwerkt worden met een informatiedatum die gelijk is aan of later is dan 2 maart 2019. Hetzelfde geldt voor de aangifte van adreswijziging die uiterlijk op 1 maart 2019 werd ingediend en de positieve controle van de hoofdverblijfplaats plaats had vanaf 24 maart 2019.

Deze gemeenschappelijke regeling zijn nodig teneinde eventuele dubbele inschrijvingen op kiezerslijsten te vermijden.

Bijzondere aandacht moet besteed worden aan de gegevens omtrent:

- de wijzigingen van hoofdverblijfplaats of adres;
- de ontzetting uit of schorsing van het stemrecht;
- het overlijden;
- de naturalisaties die de voorbije maanden werden verleend;
- het IT 131 betreffende het stemrecht van de onderdanen van de Europese Unie;

Het IT 131 kan niet worden ingevoerd voor de EU-burgers die zijn ingeschreven in het wachtregister (IT210/6) in afwachting van de woonstcontrole.

Personen waarvoor in het Rijksregister onder het IT 026 voor de tijdelijke afwezigheid een code 2 voor langdurige verdwijning is vermeld dienen niet te worden opgenomen op de kiezerslijsten. Het is precies de bedoeling dat deze personen geen oproepingsbrief voor de verkiezingen ontvangen. Hetzelfde principe geldt eveneens voor de code 19 (langdurige verdwijning), met toepassing van het koninklijk besluit van 9 maart 2017 "houdende diverse bepalingen" (B.S. van 28 april 2017) tot wijziging van meerdere koninklijke besluiten betreffende de materies inzake de bevolkingsregisters, het Rijksregister en de identiteitskaarten.

Indien de verdwenen persoon toch nog zou opduiken tijdens de periode na het afsluiten van de kiezerslijsten en de dag van de verkiezingen, beschikt betrokkene over de mogelijkheid om toch nog op de kiezerslijsten te worden opgenomen.

2. De kiezerslijsten worden opgesteld in de taal van de gemeente; in de tweetalige gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad zijn de kiezerslijsten tweetalig.

De lijst van de kiezers vermeldt het geslacht van elke kiezer (letter M of V).

Bovendien wordt voor de vreemde onderdanen van de Europese Unie de nationaliteit op verkorte wijze weergegeven. Voor de afkorting wordt de standaardnorm ISO 3166 gehanteerd (zie tabel als bijlage 2).

3. Opmerkingen:

Met betrekking tot de aanstippingslijsten kan het voor de medewerkers in de stembureaus nuttig zijn om de Europese kiezers, met vermelding van hun nationaliteit, en de Belgische kiezers in het buitenland achteraan in de lijst te hernemen op gekleurd papier. Er zijn geen voorschriften aangaande de eventuele kleur van het papier.

Er zijn evenmin wettelijke voorschriften voor het opnemen van statistieken in de kiezerslijsten en voor het opnemen van verordeningssbladen houdende goedkeuring van de kiezerslijsten door het College van burgemeester en schepenen.

Deze moeten beschouwd worden als nuttige werkinstrumenten voor de gebruikers.

De kleuren van het stempapier zijn als volgt:

- Wit stempapier voor de verkiezing van de federale Kamer;
- Blauw stempapier voor de verkiezing van het Europees Parlement;
- Roze stempapier voor de verkiezing van het Vlaams of Waals Parlement.

Ingevolge een aanpassing van artikel 107, laatste lid, van het Kieswetboek wordt de naam van de echtgenote of echtgenoot niet meer vermeld op de oproepingsbrief.

B. De consulaire kiezerslijst voor de Belgen in het buitenland wordt eveneens opgemaakt op 1 maart 2019.

Het betreft een volledige bevoegdheid van de FOD Buitenlandse Zaken (elections@diplobel.fed.be), via de consulaire beroepsposten.

De kiezer in het buitenland wordt voor de stemming aan een Belgische gemeente gehecht op basis van objectieve criteria (zie artikel 180, tweede lid, Kieswetboek). De consulaire beroepsposten zijn belast met het beheer van het IT 132 op dat gebied in het Rijksregister .

De consulaire kiezerslijst wordt gerangschikt volgens de vijf mogelijke wijzen van stemmen:

1°	De persoonlijke stemming in een Belgische gemeente (code 1)
2°	De stemming bij volmacht in een Belgische gemeente (code 2)
3°	De persoonlijke stemming in de Belgische consulaire beroepspost waarin de betrokkene is ingeschreven (code 3)
4°	De stemming bij volmacht in de genoemde post (code 4)
5°	De stemming per briefwisseling (code 5)

- De voorzitters van de provincie- en kieskringhoofdbureaus ontvangen van de FOD Buitenlandse Zaken de consulaire kiezerslijst voor hun volledige kieskring voor de stemwijzen 3 (persoonlijk stemmen in de

consulaire beroepspost), 4 (stemmen bij volmacht in de consulaire beroepspost) en 5 (stemmen per briefwisseling).

- De Belgische kiezers in het buitenland die gekozen hebben voor de stemwijzen 1 en 2, worden opgenomen in de Belgische kiesbureaus volgens de gekozen indeling in kieswijken en stembureaus door de gemeente voor de Belgische kiezers in België.

Dit betekent dat de Belgische kiezer in het buitenland, die gekozen heeft voor de persoonlijke stemming in België (stemwijze 1) wordt toegewezen aan een stembureau in de gemeente overeenkomstig de gekozen optie van de gemeente (deze kiezer heeft immers geen woonplaats in de gemeente). De gemeente is vrij om een apart stembureau in te richten wanneer er voldoende kiezers op deze wijze stemmen om een apart stembureau (of meerdere) te verantwoorden.

Om redenen van efficiëntie raden we u echter aan om deze Belgische kiezers uit het buitenland niet te verspreiden over al uw stembureaus. Inderdaad, gezien de complexiteit van het beheer van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen (een groene oproepingsbrief voor de Belg uit het buitenland die stemt voor de Kamer en voor het Europees Parlement, een gele oproepingsbrief voor de Belg uit het buitenland die enkel stemt voor de Kamer), zal de opdeling van deze kiezers in slechts één stembureau (of een beperkt aantal) ertoe leiden dat slechts één voorzitter van een stembureau (of een beperkt aantal) hoeft te worden opgeleid voor het complexe beheer van al deze oproepingsbrieven.

Dit betekent dat de Belgische kiezer in het buitenland die gekozen heeft voor de stemming in België bij volmacht (stemwijze 2) wordt ingedeeld in het stembureau waar de gevolmachtigde moet stemmen, zodat de gevolmachtigde niet naar 2 verschillende stembureaus in de gemeente moet gaan (= zelfde oplossing als voor gezinsleden op éénzelfde adres; is mogelijk door de structuur van het IT 132/code 2 met nationaal nummer van de gevolmachtigde).

Wat betreft de stemming bij volmacht in België voor een Belg die in het buitenland verblijft, wordt het volmachtformulier altijd door de diplomatieke post naar de Belgische gemeente van inschrijving verstuurd. Deze volmacht moet bij de gemeente van inschrijving ten minste 20 dagen vóór de verkiezingen toekomen.

De volmachtdrager ontvangt zijn eigen (witte) oproepingsbrief + **kopie** van het volmachtformulier (de FOD Buitenlandse Zaken zal een specifieke nota toesturen met betrekking tot de stemming van de Belgen in het buitenland; deze nota licht de verzending van het volmachtformulier in het bijzonder toe).

Het is aan te bevelen om voor de Belgische kiezers die gekozen heeft voor de stemwijze 2 op de kiezerslijst een verwijzing op te nemen naar de volmachtdrager.

De lijst van de Belgische kiezers in het buitenland (stemwijzen 1 en 2) zal voor iedere gemeente na de uitvoering van de extracties voor het opmaken van de kiezerslijsten, voor eventuele controle en nuttig gevolg, kosteloos ter beschikking gesteld worden op de FTP-omgeving van het Rijksregister.

➤ **Opmerking:**

De oproepingsbrieven voor de stemwijzen 1 en 3 worden door de FOD Buitenlandse Zaken (niet meer door de gemeenten) verstuurd naar de Belgische kiezers.

Zodra de consulaire kiezerslijst vastgesteld is, verstuurt elk college van burgemeester en schepenen of gemeentecollege, langs digitale weg, aan de FOD Buitenlandse Zaken, de gegevens die nodig zijn om het stembureau vast te stellen waar de Belgische kiezers die in het buitenland verblijven en die ervoor gekozen hebben om persoonlijk in België te stemmen, dit recht zullen uitoefenen (kiezersnummer, nummer en adres van het stembureau, ...).

3545973

De FOD Buitenlandse Zaken stelt specifieke onderrichtingen op voor de deelname aan de verkiezingen van de Belgische kiezers in het buitenland.

C. Oproepingsbrieven.

1. Modellen

De oproepingsbrieven voor de Belgische kiezers worden gedrukt op wit papier → stemmen voor alle verkiezingen.

De oproepingsbrieven voor de EU-onderdanen worden op blauw papier gedrukt → stemmen enkel voor het Europees Parlement.

De oproepingsbrieven voor de Belgische kiezers in het buitenland worden op groen papier gedrukt → stemmen voor de Kamer en het Europees Parlement.

De oproepingsbrieven voor de Belgische kiezers in het buitenland worden op geel papier gedrukt → stemmen enkel voor de Kamer.

De bijgewerkte modellen van oproepingsbrieven worden binnenkort vastgelegd in een nieuw koninklijk besluit.

De actuele modellen voor de stemming in de traditionele stembureaus en voor de stemming in de geautomatiseerde stembureaus zullen beschikbaar zijn op onze website : www.verkiezingen.fgov.be.

2. Verzending van de oproepingsbrieven

De verzending van de oproepingsbrieven voor de Belgische kiezers in België gebeurt uiterlijk de vijftiende dag vóór de stemming (Artikel 107 Kieswetboek).

De oproepingsbrieven voor de Belgische kiezers in het buitenland dienen ook uiterlijk op de vijftiende dag vóór de stemming **door de consulaire beroepsposten** te worden verzonden naar de kiezer.

D. Informatiedrager en aantal exemplaren.

- Op papier:

- op gewoon wit papier formaat A4, gesneden, recto-verso druk;
- 100 kiezers per blad;
- 1 tot 25 exemplaren;
- alfabetische of geografische rangschikking (met of zonder kieswijken).

- Op FTP:

De digitale bestanden van de kiezerslijsten worden enkel afgeleverd in gecodeerd formaat / XML-formaat, waarvan de recordbeschrijving op aanvraag verkrijgbaar is.

Voor de kiezerslijsten van de Belgen in het buitenland is een specifieke lay-out van toepassing.

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 518 26 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be

E. Lijst en etiketten van de bijzitters (facultatief).

Ingeval van traditionele stemming, 24 kandidaat-bijzitters per stembureau. Een lijst wordt opgemaakt alsmede een kleefetiket per bijzitter (artikel 95, § 4 kieswetboek).

Ingeval van geautomatiseerde stemming, is het aantal kandidaat-bijzitters vastgesteld op 30 per stembureau.

Voor de gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad geeft een asterisk, geplaatst voor de naam van de kandidaat-bijzitter, aan dat deze Franstalig is, twee asterisken geven aan dat hij Nederlandstalig is.

Met toepassing van artikel 95 van het Kieswetboek worden de kandidaat-bijzitters gekozen uit alle kiezers die behoren tot een stemafdeling of stembureau.

Alle voorzitters, bijzitters en plaatsvervangers van stemopnemingsbureaus en stembureaus worden aangewezen door de voorzitter van het kantonhoofdbureau.

De voorzitter van een stembureau wijst alleen nog zelf zijn secretaris (en adjunct-secretaris bij de geautomatiseerde stemming) aan. Hetzelfde geldt voor de voorzitter van een stemopnemingsbureau die zelf zijn secretaris aanwijst.

F. Tarieven.

De vermelde tarieven zijn de bedragen die van toepassing zijn voor de werken die door het Rijksregister worden uitgevoerd in 2019.

1. Lijst van de kiezers op A4 papier (recto verso)	0,5307 EUR/per blad
minimumprijs	19,90 EUR
2. Lijst van de kiezers op digitale drager	0,1061 EUR/per dossier
minimumprijs per gemeente	86,23 EUR
maximumprijs per gemeente	6.633,28 EUR
3. Lijst van de kiezers of kandidaat-bijzitters op kleefetiketten	0,5307 EUR/per blad
minimumprijs	19,90 EUR

Met hoogachting,

Jacques Wirtz,
Directeur-generaal

3545973